

Wtorek, 11 czerwca 2013 r.

44. podkreśla, że ADR i ODR nie mogą zastępować mechanizmu dochodzenia roszczeń zbiorowych; w związku z tym wzywa Komisję do zbadania środków umożliwiających utworzenie ogólnounijnego mechanizmu dochodzenia roszczeń zbiorowych w dziedzinie ochrony konsumenta, który miałby zastosowanie do spraw transgranicznych; podkreśla, że nieskoordynowane inicjatywy realizowane w Unii mogą prowadzić do rozczłonkowania; podkreśla, że – aby zagwarantować skuteczność roszczeń zbiorowych i uniknąć ewentualnych nadużyć – unijne podejście do zbiorowego dochodzenia roszczeń powinno obejmować jedynie działania podejmowane przez przedstawicielskie organy uznane na szczeblu krajowym (organy publiczne, takie jak rzecznik praw obywatelskich lub organizacje konsumentów); podkreśla, że unijne podejście do dochodzenia roszczeń zbiorowych powinno się opierać na zasadzie wyrażenia zgody (opt-in);

45. podkreśla konieczność zapewnienia dostępności towarów i usług w Unii, obejmujących takie obszary jak środowisko zbudowane, transport i ICT; wzywa Komisję do zaproponowania daleko idącego, ambitnego „unijnego aktu o dostępności”;

46. podkreśla, że kolejne wieloletnie ramy finansowe na okres 2014-2020 powinny umożliwiać przyznanie wystarczająco ambitnych środków finansowych na program na rzecz konsumentów;

o
o o

47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, jak również parlamentom i rządów państw członkowskich.

P7_TA(2013)0240

Pomoc prawna w rozstrzyganiu transgranicznych sporów cywilnych i handlowych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości: pomoc prawna w sporach transgranicznych (2012/2101(INI))

(2016/C 065/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze ⁽¹⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 23 lutego 2012 r. dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczące stosowania dyrektywy 2003/8/WE w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze (COM(2012)0071),
 - uwzględniając art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając Konwencję haską z dnia 25 października 1980 r. o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinię Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A7-0161/2013),
- A. mając na uwadze, że art. 47 ust. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, iż „[p]omoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie, w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 26 z 31.1.2003, s. 41.

Wtorek, 11 czerwca 2013 r.

- B. mając na uwadze, że dyrektywa Rady 2003/8/WE zawiera przepisy zapewniające dostęp do wymiaru sprawiedliwości obywatelom będącym stroną sporów transgranicznych;
- C. mając na uwadze, że podstawowy przepis tej dyrektywy zapewnia, iż nie można odmówić pomocy prawnej wyłącznie na podstawie tego, że spór ma charakter transgraniczny, a zatem każde państwo członkowskie zachowuje swój własny system prawny, ale musi on być dostępny dla osób z innych państw członkowskich;
- D. mając na uwadze, że dyrektywa ustanawia warunki udzielania transgranicznej pomocy prawnej, związane w szczególności ze środkami finansowymi, istotą sporu oraz jego transgranicznym charakterem;
- E. mając na uwadze, że pomoc prawna musi być udzielona jedynie osobom, którym brak środków finansowych uniemożliwia dostęp do wymiaru sprawiedliwości bez takiej pomocy;
- F. mając na uwadze, że środki te poddaje się ocenie na podstawie wytycznych obowiązujących w państwie członkowskim siedziby sądu, a w szeregu państw członkowskich obowiązują ustalone pułapy;
- G. mając na uwadze, że pułapy te różnią się znacząco pomiędzy państwami członkowskimi, a obywatel uznany za potrzebującego pomocy prawnej w jednym państwie członkowskim może nie być uznany za takiego w innym państwie członkowskim, a także mając na uwadze, że art. 5 ust. 4 dąży w pewien sposób do zajęcia się tym problemem;
- H. mając na uwadze, że aby zająć się tymi rozbieżnościami, należy rozważyć, czy obywatele powinni też mieć możliwość ubiegania się o pomoc prawną w państwie członkowskim zamieszkania, tak aby wniosek był rozpatrywany przez organy tego państwa członkowskiego;
- I. mając na uwadze, że dla dobra zarówno obywateli, jak i organów stosujących dyrektywę, obywatelom – w przypadku transgranicznych wniosków o pomoc prawną – należy dać wybór, czy wniosek ma być rozpatrywany w państwie członkowskim zamieszkania czy w państwie członkowskim siedziby sądu lub wykonania wyroku;
- J. mając na uwadze, że gdyby istniał taki wybór, organy państwa członkowskiego mogłyby stosować własne kryteria zamiast przekazywania wniosku dalej lub kierowania się warunkami i wytycznymi innych państw członkowskich;
- K. mając na uwadze, że obywatele, których prawo do pomocy prawnej zostało uznane w państwie członkowskim zamieszkania, mogliby otrzymywać odpowiednie zaświadczenie, które byłoby uznawane przez organy państwa członkowskiego siedziby sądu lub wykonania wyroku;
- L. mając na uwadze, że zgodnie z dyrektywą transgraniczna pomoc prawna pokrywa także dodatkowe koszty związane ze sprawami transgranicznymi, takie jak tłumaczenie ustne i pisemne oraz koszty podróży;
- M. mając na uwadze, że informacje wyjaśniające rodzaje pomocy prawnej, jakimi dysponuje obywatel, muszą być sformułowane w jednym z języków Unii, aby zagwarantować, że obywatel został właściwie poinformowany w zrozumiałym dla niego języku;
- N. mając na uwadze, że Konwencja haska z dnia 25 października 1980 r. o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych zawiera podobne przepisy na szczeblu międzynarodowym, lecz stosuje ją tylko 17 spośród 27 państw członkowskich;
- O. mając na uwadze, że należy w związku z tym zachęcić pozostałe państwa członkowskie do zawarcia lub ratyfikacji tej konwencji;

Stosowanie dyrektywy 2003/8/WE

1. gratuluje Komisji przedstawionego sprawozdania ze stosowania dyrektywy 2003/8/WE;
2. ubolewa, że Komisja nie zajmuje się osobno kwestią procedur europejskich, do których dyrektywa w sprawie pomocy prawnej również ma zastosowanie, takich jak europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, mimo że oczywiście można było dogłębnie zbadać stosowanie tej dyrektywy do wspomnianej wyżej procedury w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.;

Wtorek, 11 czerwca 2013 r.

3. odnotowuje z zadowoleniem, że wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji dyrektywy; zauważa jednak, że wykładnia niektórych punktów dyrektywy różni się pomiędzy państwami członkowskimi;
4. wskazuje, że kolejne sprawozdanie powinno obejmować liczbę i merytoryczny charakter przypadków w poszczególnych krajach, tak aby uzyskać bardziej szczegółowy i dokładny zarys stosowania instrumentu;

Zwiększenie świadomości prawa do transgranicznej pomocy prawnej

5. ubolewa nad faktem, że stosunkowo niewielu obywateli i prawników zdaje się mieć świadomość praw wynikających z dyrektywy;
6. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków w celu zwiększenia świadomości prawa do transgranicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych oraz do usprawnienia w ten sposób swobodnego przepływu obywateli;
7. wyraża uznanie dla pracy wykonywanej na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”, dla pracy europejskiej sieci sądowej, a także projektu e-CODEX (wymiana informacji z dziedziny e-sprawiedliwości poprzez wymianę danych online), zwłaszcza w odniesieniu do dostępności na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” formularzy wniosków o pomoc prawną, o których mowa w dyrektywie Rady 2003/8/WE; apeluje jednakże o większą jasność tych formularzy wniosków o pomoc prawną i łatwy dostęp do nich na wszystkich wyżej wymienionych platformach, w tym o jasne i praktyczne informacje dotyczące najlepszego sposobu występowania o pomoc prawną w poszczególnych państwach członkowskich w transgranicznych sporach cywilnych i handlowych;
8. wzywa ponadto Komisję i państwa członkowskie do rozpoczęcia skutecznej kampanii informacyjnej z myślą o dotarciu do szerokiego grona potencjalnych beneficjentów oraz prawników;
9. jest również zdania, że inne europejskie procedury, np. postępowanie w sprawie drobnych roszczeń czy postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, nie są dobrze znane i nie staną się popularne, ponieważ bieżąca polityka informacyjna nie prowadzi do znacznego zwiększenia wiedzy na ich temat;
10. zauważa, że można by posłużyć się nowymi technologiami i narzędziami komunikacyjnymi w celu ułatwienia dostępu do informacji o pomocy prawnej; zaleca w związku z tym Komisji oraz państwom członkowskim wykorzystywanie szerokiego wachlarza kanałów komunikacyjnych, łącznie z kampaniami internetowymi, a także wykorzystywanie platform interaktywnych, takich jak portal „e-Sprawiedliwość”, jako tanich sposobów docierania do obywateli;
11. zauważa, że w celu zapewnienia ciągłości wszczętych postępowań należy usprawnić sposoby tymczasowego i trwałego przechowywania formularzy niezbędnych do wystąpienia o pomoc prawną, jak również formularzy dotyczących innych procedur, zwłaszcza postępowania w sprawie drobnych roszczeń, zapewniając m.in. by były one jednakowo widoczne we wszystkich językach, w tym na stronie internetowej europejskiego atlasu sądowego w sprawach cywilnych, jak i na portalu „e-Sprawiedliwość”; wzywa Komisję, by niezwłocznie podjęła działania w tym celu;

Zapewnienie kompetentnego wsparcia prawnego

12. uważa, że należy ustanowić bazy danych prawników posiadających umiejętności w zakresie języków i prawa porównawczego, wystarczające do występowania w sprawach obejmujących transgraniczną pomoc prawną, co zapewni wyznaczenie tych prawników, którzy są zdolni prowadzić takie sprawy; choć uznaje istnienie transgranicznych baz danych prawniczych, takich jak platforma Find-a-Lawyer (Znajdź prawnika), za przykład dobrej praktyki w tej dziedzinie, apeluje o dalsze opracowywanie tego typu narzędzi z myślą o włączeniu ich do bazy danych prawników na portalu „e-Sprawiedliwość”;
13. sugeruje, że pożądane byłyby specjalne systemy szkoleń rozwijających kompetencje transgraniczne prawników, z naciskiem na kursy językowe i prawo porównawcze; apeluje do Komisji, by we współpracy z państwami członkowskimi wsparła wprowadzenie specjalnych szkoleń dla adwokatów świadczących usługi w ramach pomocy prawnej;
14. przyznaje, że pomoc prawna i szkolenia powodują koszty w państwach członkowskich oraz że w obecnej sytuacji gospodarczej środki finansowe na te cele mogą być ograniczone w wielu państwach członkowskich; apeluje w związku z tym do Komisji o dostarczenie – w miarę możliwości – państwom członkowskim środków finansowych na zapewnienie spójnego szkolenia wysokiej jakości na temat transgranicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych;

Wtorek, 11 czerwca 2013 r.

Ułatwienie działania dyrektywy dla dobra obywateli

15. podkreśla znaczenie zapewnienia prostoty procedur rozpatrywania wniosków, tak aby obywatele zawsze byli w stanie ubiegać się o pomoc prawną bez pomocy prawnika; proponuje, aby obywatele zaangażowani w te procedury byli automatycznie informowani o istnieniu portalu prawnego „e-Sprawiedliwość” w celu ułatwienia im dostępu do informacji;
16. uważa za stosowne wyznaczenie w oparciu o istniejące krajowe systemy pomocy prawnej jednego właściwego organu ds. pomocy prawnej w sporach transgranicznych z głównym biurem w każdym państwie członkowskim, które przyjmowałoby i przekazywało dalej wnioski o pomoc prawną;
17. jest zdania, że przy ustalaniu gospodarczych kryteriów przyznania pomocy prawnej należy lepiej uwzględnić różnicowane koszty życia w państwach członkowskich i wyjaśnić, w jaki sposób należy brać pod uwagę te różnice;
18. sugeruje, że wnioskodawcom należy dać wybór ubiegania się o pomoc prawną w państwie członkowskim zamieszkania lub w państwie członkowskim siedziby sądu lub wykonania wyroku; zauważa, że w ramach takich ustaleń organy państwa członkowskiego byłyby w stanie stosować własne kryteria przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku;
19. proponuje, aby każda decyzja władz państwa członkowskiego zamieszkania o przyznaniu pomocy prawnej, udokumentowana wspólnym zaświadczeniem była także skuteczna w państwie członkowskim siedziby sądu lub państwie wykonania wyroku;
20. zaleca, aby koszty pokrywane w związku ze świadczeniem pomocy prawnej obejmowały też koniecznie koszty każdego obowiązkowego stawienia się przed sędzią lub innym organem dokonującym oceny wniosku oraz inne koszty z tym związane;
21. apeluje do Komisji i państw członkowskich, by zwróciły szczególną uwagę na grupy najbardziej podatne na zagrożenia, by zagwarantować, że ich potrzeby są należycie uwzględniane;
22. zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy zgodnie z powyższymi propozycjami, z myślą o ustanowieniu wyższych wspólnych standardów transgranicznej pomocy prawnej;

Wspieranie innych form pomocy prawnej

23. zachęca państwa członkowskie do stworzenia bardziej skutecznych systemów współpracy między władzami publicznymi a organizacjami pozarządowymi, aby zapewnić obywatelom łatwiejszy dostęp do pomocy prawnej i doradztwa prawnego;
24. chciałby, aby wprowadzono system przekazywania wiadomości między krajowymi wymiarami sprawiedliwości w celu przekazywania innym państwom członkowskim informacji o wniosku o pomoc złożonym w danym państwie członkowskim;
25. sugeruje także większą współpracę Komisji, państw członkowskich oraz prawniczych organów i organizacji zawodowych, takich jak europejskie i krajowe izby adwokackie czy stowarzyszenia prawnicze;
26. z zadowoleniem przyjmuje liczne inicjatywy, które okazały się dobrym przykładem najlepszych praktyk w dziedzinie bezpłatnego doradztwa prawnego, takie jak agencje pro bono i uniwersyteckie poradnie prawne;
27. zachęca państwa członkowskie do zapewnienia dostępności pomocy przedsądowej i ułatwienia dostępu do niej, w tym doradztwa na temat alternatywnych metod rozstrzygania sporu, które często okazują się tańsze i mniej czasochłonne niż postępowanie sądowe;

Międzynarodowe aspekty pomocy prawnej

28. apeluje do państw członkowskich, które nie zawarły lub nie ratyfikowały dotychczas Konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych, aby to uczyniły, zapewniając dzięki temu obywatelom lepszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości poza granicami Unii Europejskiej;

o

o o

29. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i państwom członkowskim.